

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 24/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi työ- ja elinkeinokeskuksista sekä työ- ja elinkeinotoimistoista

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä toukokuuta 2008 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi työ- ja elinkeinokeskuksista sekä työ- ja elinkeinotoimistoista (HE 55/2008 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle samalla määrännyt, että hallintovaliokunnan on annettava asiasta lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Elina Isoksela ja neuvotteleva virkamies Marja-Riitta Pihlman, työ- ja elinkeinoministeriö
- selvitysmies, ministeri Ole Norrback ja ylitarkastaja Henri Helo, sisäasiainministeriö

- hallitusneuvos Tarja Hyvönen, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Tanja Viljanen, maa- ja metsätalousministeriö
- tulosalueen johtaja Tutta Tuomainen, Maahanmuuttovirasto
- erityisasiantuntija Jarkko Huovinen, Suomen Kuntaliitto
- lakimies Pekka Pietinen, Palkansaajajärjestö Pardia ry
- tutkimuksen ja yhteiskuntapolitiikan päällikkö Ilkka Alava, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus
- Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan lain antamista työ- ja elinkeinokeskuksista sekä työ- ja elinkeinotoimistoista.

Ehdotetulla lailla päivitetään työvoima- ja elinkeinokeskuksia sekä työvoimatoimistoja koskeva sääntely vastaamaan paremmin työ- ja elinkeinoministeriön perustamisesta johtuvia muutostarpeita ja perustuslain vaatimuksia. Perustuslakiuudistuksesta johtuen ehdotetaan eräi-

den aiemmin asetuksissa säädeltyjen asioiden ottamista lain tasolle.

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen nimi muutetaan työ- ja elinkeinokeskukseksi. Samoin työvoimatoimiston nimi muutetaan työ- ja elinkeinotoimistoksi. Lisäksi toteutetaan eräitä hallinnollista ohjausta selkeyttäviä ja joustavuutta lisääviä muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja viimeistään syksyllä 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä on kysymys työvoima- ja elinkeinokeskusten muuttamisesta työ- ja elinkeinokeskuksiksi ja työvoimatoimistojen työ- ja elinkeinotoimistoiksi. Keskushallinnossa toteutettu ministeriötason uudistus viedään muutoksella alue- ja paikallishallintoon. Uudistuksella varmistetaan se, että ne tavoitteet, jotka asetettiin työ- ja elinkeinopolitiikan uudistamiselle erityisesti työvoiman saatavuuden turvaamisessa ja yritystoiminnan työvoimalähtöisessä kehittämisessä, myös käytännössä saavutetaan. Ilman ministeriörakenteen kaltaista alue- ja paikallishallinnon rakennetta keskushallinnon uudistus jäisi vaille tehokkaita työkaluja tavoitteidensa toteuttamiselle. Kysymykset, joiden on katsottu liittyvän ALKU-hankkeeseen, on jätetty ALKU-hankkeen yhteydessä ratkaistavaksi. Ehdotettu laki olisi siis voimassa vain runsaan vuoden.

Työvoima- ja elinkeinokeskukset huolehtivat nykyisin myös maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain mukaan sisäasiainministeriön ohjauksessa ja valvonnassa maahanmuuttajien kotouttamisen alueellisesta yhteensovittamisesta, turvapaikanhakijoiden vastaanotosta ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta sekä muista erikseen määrättävistä tehtävistä. Työvoimatoimisto ja kunta tekevät yhteistyötä kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisessä ja niitä koskevassa tiedottamisessa. Hallituksen esityksen 1 §:ssä mainitaan maahanmuutto työ- ja elinkeinokeskusten tehtäväksi ja esityksen 7 §:ssä todetaan maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen työ- ja elinkeinotoimiston tehtäväksi.

Lakiehdotuksen 3 §:n 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriö, sisäasiainministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Tekes, Elin-
tarviketurvallisuusvirasto sekä Maaseutuvirasto ohjaavat työ- ja elinkeinokeskuksen toimintaa omilla toimialoillaan. Hallintovaliokunta kiinnittää huomiota yhteensovittamistehtävän tär-

keyteen. On mahdollista, että syntyy tilanteita, joissa esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriöllä ja sisäasiainministeriöllä on tavoitteiden asettamisen tai normiohjauksen osalta eriävät näkemykset. Sisäasiainministeriöllä tulee tällöin olla tosiasialliset vaikutusmahdollisuudet maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että muodostettavien työ- ja elinkeinotoimistojen nykyisiä paikallistason peruspalveluja kehitetään työvoiman saatavuuden turvaamisesta ja työllisyyden parantamisesta muun muassa yrityksille liittyvän neuvonnan tarjoamiseen. Samalla valiokunta toteaa, että muun muassa YritysSuomi-verkosto tarjoaa monipuolisia palveluita elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittämiseksi. Valiokunta kiinnittää huomiota työ- ja elinkeinotoimistojen ja YritysSuomi-verkoston toimijoiden yhteistyöhön samoin kuin päällekkäisten toimintojen välttämiseen.

Nyt toteutettava uudistus poikkeaa työ- ja elinkeinoministeriön perustamisesta siten, että työvoima- ja elinkeinokeskuksia ei lakkauteta eikä niiden tilalle perusteta uusia virastoja, vaan ne jatkavat toimintaansa uudella nimellä. Myös virkasuhteet jatkuvat lähtökohtaisesti entisin ehdoin. Vanha osastojako sen sijaan puretaan, ja sen tilalle tulevat uudet vastuualueet ja vastuualueita yhdistävät yksiköt. Tässä yhteydessä työntekijöille määritellään uudet tehtäväkuvat ja vaativuustasot. Virassa tällä hetkellä oleva henkilöstö saa mahdollisuuden itse ilmoittaa, mitä uuden organisaatorakenteen mukaista tehtävää toivoo pääsevänsä hoitamaan. Ilmoittautuminen tapahtuu yhden työ- ja elinkeinokeskuksen sisällä, ei keskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen välillä. Hallintovaliokunta tukee sitä lähtökohtaa, että henkilöstön asema turvataan niin, että töiden jatkuminen ja palkkatason säilyminen varmistetaan. Henkilöstön osallistuminen ja työntekijöiden sitouttaminen hallinnon kehittämiseen on välttämätöntä valtiolle asetettujen tuottavuustavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta esittää,

että lakiehdotus hyväksytään.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tapani Tölli /kesk	Valto Koski /sd
vpj.	Tapani Mäkinen /kok	Outi Mäkelä /kok
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Petri Pihlajaniemi /kok
	Maarit Feldt-Ranta /sd	Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
	Heli Järvinen /vihr	Lenita Toivakka /kok
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Tuula Väättäinen /sd
	Timo Korhonen /kesk	vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.